965
22.6

40 cèntims

F. MASPONS I ANGLASELL

La Generalitat de Catalunya i la República Espanyola

—

BARCELONA
1932

F. MASPONS I ANGLASELL

La Generalitat de Catalunya i la República Espanyola

—

BARCELONA
1932

Tip. Occitània - Mallorca, 410

Un grup de catalans, desitjosos d'aclarir el fonament legal de la situació de Catalunya després de proclamada la República, va decidir de sol·licitar un dictamen jurídic sobre els quatre extrems següents:

1.—*Quina és la personalitat jurídica del Govern de la Generalitat de Catalunya?*

2.—*Quines són les seves facultats?*

3.—*Tenint-les en compte, quina és la força d'obligar de les lleis i, en general, disposicions de l'Estat espanyol i del seus òrgans, en territori català?*

4.—*Quina serà la que hi tindran en endavant?*

Per tractar-se d'una qüestió de Dret Públic, el va demanar al senyor Francesc Maspons i Anglasell, tenint en compte la seva personalitat de jurista eminent, ex-President de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Barcelona, President de la Delegació Catalana a Ginebra, Membre del Comitè Executiu del Congrés de Nacionalitats Europees, President de l'A. I. D. M. (Assotiation Internationale pour l'Etude du Droit des Minorités) i Membre d'Honor de l'"Academia Nacional de Jurisprudencia y Legislación de Madrid".

El senyor Francesc Maspons i Anglasell, atenent la petició, va emetre el Dictamen contingut en les següents pàgines, i els sol·licitants el publiquen en dues edicions, una de catalana i una altra de francesa, per tal que sigui conegut dintre i fora de Catalunya.

Les qüestions a les quals s'ha de circumscriure el present Dictamen, són les següents:

1.ª Quina és la personalitat jurídica del Govern de la Generalitat de Catalunya?

2.ª Quines són les seves facultats?

3.ª Tenint-les en compte, quina és la força d'obligar de les lleis i en general, disposicions de l'Estat espanyol i dels seus òrgans, en territori català?

4.ª Quina serà la que hi tindran en endavant?

Tenint en compte els antecedents de fet i de dret que s'hi refereixen, del seu estudi en resulta el que segueix:

I

El dia 14 d'abril de l'any passat va ésser proclamada la República catalana, i, poques hores després, la República espanyola.

La proclamació de la República catalana va ésser feta amb una finalitat expressa i concreta: retornar a Catalunya la categoria d'Estat.

El manifest de proclamació, signat pel seu President, comença amb aquestes paraules: *Interpretant el sentiment i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi, proclamo la República catalana com Estat...*

La proclamació va ésser realitzada públicament i sense contradicció.

Els organismes de l'Estat espanyol que, en virtut de l'antic règim, funcionaven en territori català, o hi exercien jurisdicció, ajudaren amb eficàcia a consolidar-lo.

Les forces militars, dependents directament del Govern espanyol, diverses vegades, en dies successius, reteren honors al seu President.

El reconeixement, doncs, fou lliure i, per tant, deliberat, i amb l'eficàcia jurídica que deriva dels actes d'aquesta naturalesa.

La nota el confirma encara d'una manera més explícita. Comença fent constar que l'*entrevista* ha estat *entre els ministres del Govern provisional de la República i els membres del Consell de Govern de la República a Catalunya,* de la que, públicament, tres dies abans, havia estat proclamada *com Estat;* és a dir, entre els representants de dues personalitats posades en l'únic peu en què es pot realitzar un conveni, que és el de previ reconeixement de facultats, és a dir, de personalitat de l'altre, per a realitzar-lo.

Si els representants espanyols no haguessin reconegut en els catalans, els d'un Estat, la reunió no hauria existit perquè jurídicament hauria estat impossible, i no hauria tingut objectiu.

El govern d'un Estat, en aquest cas l'espanyol, no ha d'anar a convenir la seva estructuració interna amb un organisme subordinat seu. No sols no hi ha d'anar, sinó que jurídicament no té la facultat d'anar-hi, perquè no té el dret d'abandonar els que són inherents al govern de l'Estat.

La tasca d'estructurar un Estat té òrgans propis, la jurisdicció dels quals no es pot suplir; són els dels seus poders legislatiu i executiu; mai, en cap cas ni supòsit, els representants d'un organisme subordinat i sense sobirania.

A un organisme d'aquesta categoria, l'Estat li ordena o se l'imposa, no hi va a tractar; i això és el que hauria correspost, i el que evidentment hauria fet el Govern espanyol, si no hagués tingut plena consciència, i deliberada voluntat de reconèixer, que Catalunya ja no era una part del territori de l'Estat espanyol subjecte a ell com tots els seus territoris.

La nota oficiosa dóna compte del caràcter paccionat dels acords en termes concrets. Fa constar, de manera expressa, que una de les parts, precisament l'espanyola, anà a entrevistar-se amb el *Govern de la República a Catalunya,* precisament per a donar oficialitat a una prometença anterior. El seu paràgraf abans transcrit, diu: *que han confirmat de la manera més absoluta la seguretat del compliment del pacte de Sant Sebastià.* Si una de les parts assisteix a la reunió per a prometre que complirà un pacte, els acords que hi foren presos són paccionats.

Un altre paràgraf ho acaba de confirmar, perquè distingeix entre el conjunt dels acords adoptats, i un en el qual no existí pacte, ni intervenció de les dues parts, sinó d'una sola.

És precisament un acord en el qual si la representació espanyola no hagués reconegut l'Estat català, hi hauria tingut intervenció exclusiva, perquè hauria estat de la seva exclusiva jurisdicció; en canvi, va ésser pres en presència seva, per la representació catalana solament, perquè l'haver reconegut l'Estat català l'impedia que hi intervingués.

És l'acord que es refereix al canvi de nom de *República catalana* en *Generalitat.*

Aquest paràgraf diu: *Per la seva part, el Consell de Govern que ha vingut actuant fins aquest moment a Catalunya, ha resolt actuar, en endavant, amb el nom, de gloriosa tradició, de Govern de la Generalitat.*

Segons el dret públic, canviar el nom d'un Estat és funció pròpia d'ell, en la qual els altres no hi tenen facultat i, per tant, no hi poden intervenir.

Fa tres anys va ésser efectuat a Europa un canvi d'aquesta naturalesa, que ho comprova de manera remarcable, per les circumstàncies especials en què havia estat reconegut el substituït.

El Tractat de Saint Germain-en-Laye, és entre les Potències Aliades i l'Estat *des Serbes, Croates et Slovens,* noms que aquest Estat es va donar a si mateix, i havia anat usant com a propi, en els documents de règim interior, i de relació externa. En data posterior, l'any 1929, aquest Estat va promulgar una llei dient que, en endavant, s'anomenaria Estat de Iugoslàvia; ni la Societat de Nacions, ni cap de les potències signatàries del Tractat, es va creure en el dret d'intervenir en el canvi, i, des d'aleshores, totes l'empren, i han deixat de banda l'antic.

Per contra, un organisme subaltern, sense sobirania, no pot donar-se nom, ni canviar-se'l. Així, per exemple, una Diputació provincial o altre qualsevol. Per aquesta causa, en mancomunar-se les Diputacions catalanes, no pogueren donar-se a si mateixes el nom de Mancomunitat, perquè la

Mancomunitat no era un Estat; fou necessari que el Govern d'Espanya l'autoritzés en un R. D., que és el de 26 de març de 1914.

En aquesta reunió, doncs, els representants de l'Estat espanyol, varen reconèixer l'Estat català i hi tractaren amb aquest caràcter.

No es pot posar en dubte l'eficàcia jurídica del reconeixement, perquè, en realitzar-lo, el Govern provisional de la República espanyola assumia tots els poders de l'Estat.

Tampoc es pot dubtar del valor jurídic de la nota oficiosa, perquè la publicació d'acords estatals mitjançant notes d'aquesta mena, entra en els *usages acceptés* internacionalment per a manifestar la voluntat dels Estats. En tant és així, que el ja esmentat Tribunal de Justícia Internacional, classifica aquestes notes entre els documents utilitzats per a concretar la part relativa al fet de les seves sentències i dictàmens.

III

La categoria que, en dret públic, correspon a l'Estat català, la posa de manifest la doctrina continguda en aquestes sentències i dictàmens del T. de J. I. instituït per a aplicar-lo en les qüestions promogudes entre Estats.

Un dels documents de majoria del seu *Avis consultatif* de 5 de setembre de 1931, diu que d'Estats n'hi ha de dues menes: independents i dependents. Aquest *sont des Etats soumis a l'autorité d'un ou de plusieurs autres Etats. L'idée de dependance implique, donc, necéssairement celle d'un rapport entre un Etat supérieur (suverain protecteur au autre) ou d'un Etat inférieur ou sujet (vassal, protegé, etc.), d'un Etat qui peut légalement imposer sa volonté et d'un Etat qui est légalement obligé a s'y soumetre.*

Que Catalunya no és un Estat vassall no hi ha necessitat de demostrar-ho.

La idea de vassallatge és prou clara perquè resulti evident, que ni l'Estat espanyol, ni la Generalitat, ni l'actual ni la històrica, han establert cap relació, ni efectuat cap pacte, que pugui donar lloc a suposar que l'Estat català es troba en la posició avui circumscrita a algunes organitzasions estatals africanes o asiàtiques.

Que tampoc és un Estat protegit, ho ensenya l'exemple dels d'aquesta categoria avui existents. És, per exemple, un Estat protegit, el que porta el nom de ciutat lliure de Dantzig. L'art. 102 del Tractat de Versalles el posa sota la protecció de la Societat de Nacions, i els següents mostren quines són les característiques de la protecció. El 103 ordena que la Constitució de l'Estat sigui *elaboré d'accord avec un Haut Commissaire de la Société des Nations*, és a dir, del protector; i el 104 estatueix, que la convenció de Dantzig ha de pactar amb Polònia sobre duanes, vies de comunicació, etc., no serà de lliure competència de les parts, sinó amb la intervenció de les Potències Aliades, representants del protector.

Ni la Constitució de Catalunya correspon fer-la a l'Estat espanyol, ni els seus representants s'han considerat amb dret d'imposar-li els termes del pacte de convivència, o d'unió amb Espanya. Al contrari, el decret del Govern provisional de la República espanyola, de 9 de maig de 1931, els preceptes del qual *fijan el régimen provisional* de relació entre la República i la Generalitat, als seus articles 1 i 5 reconeix de competència exclusiva de Catalunya, la formulació i aprovació de l'Estatut que l'ha de fixar per al successiu.

No essent, doncs, Catalunya, un Estat vassall, ni un Estat protegit, té la plenitud de facultats que corresponen als que gaudeixen plena independència que, en els termes de l'*Avis consultatif*, vol dir plena sobirania. La identitat dels dos mots, i la seva igual definició, és expressada repetidament en el text de l'esmentat *Avis*.

Un altre paràgraf seu diu com segueix: *Il s'ensuit, que la notion juridique de l'independance, n'a rien à faire, ni avec la soumission de l'E-*

tat au droit international, ni avec les nombreuses et toujours croissantes dependances de fait, dans lesquelles un Etat se trouve par rapport aux autres Etats, i més avall, afegeix: *Tant que ces limitations n'ont pas pour effet de mettre l'Etat sous l'autorité légale d'un autre Etat, le premier reste un Etat independent, pour onéreuses et étendues que soient les dites obligations.*

És a dir, que un Estat no deixa d'ésser sobirà pel fet que limitin les seves facultats, obligacions contretes, o dependències de fet, sinó pel de què estigui sota l'autoritat legal d'un altre, o el que és el mateix, sense que un altre hi tingui a sobre una autoritat legalment constituïda.

Catalunya no està sota l'autoritat legal de l'Estat espanyol. *Les limitations de l'independance des Etats ne se presument*; aquest principi elemental de dret en el qual el T. de J. I. fonamenta les seves sentències, entre elles la de 7 de setembre de 1927, és perfectament aplicable al cas. No existeix cap document que declari la submissió legal del nou Estat català a l'espanyol, ni cap acte que l'estableixi; només podria constituir-la, jurídicament, un acte o document paccionat entre la representació de Catalunya i la de l'Estat espanyol, autoritzades a l'efecte, i, ni aquest document existeix, ni l'acte s'ha produït.

Per a afirmar que la submissió legal existeix, s'hauria de presumir, i una limitació d'aquesta mena, la més greu que pot sofrir un Estat, no és presumible.

A major abundament, en establir pressumpcions en aquesta qüestió, totes porten a la solució contrària; a la no existència de l'autoritat legal.

Si les facultats de la Generalitat són apreciades des del punt de vista històric, aquesta autoritat no existeix.

Catalunya va ésser un Estat amb plena sobirania fins a 1714; i aleshores no en va perdre l'exercici perquè reconegués la seva submissió a una superior autoritat de l'espanyol, sinó per un acte de força unilateral que aquell li va imposar per la violència. El decret de Felip V, anomenat de Nova Planta, que l'estabilitza, ho declara: diu que ha reduït *enteramente* Catalunya *con mis armas.*

La submissió forçada del territori d'un Estat per l'exèrcit d'un altre és, precisament, l'antítesi del reconeixement legal de l'autoritat que s'imposa per la violència. En tant és el contrari, que el fet de què la violència

s'hagi produït, justifica el dret a emancipar-se de l'Estat invasor, per temps que duri la dominació.

Totes les reconstitucions estatals que hi ha hagut a Europa, després de la guerra, tenen aquest fonament; els documents anexos al Tractat de Versalles, referents a Polònia, Txecoslovàquia i els Estats Bàltics, invoquen tots aquest precedent com a títol legítim a l'emancipació.

Des de 1714 a 1931, Catalunya estigué en una dependència de l'Estat espanyol, semblant a la de Polònia, Bohèmia, Moràvia i els Estats Bàltics envers els Imperis centrals, i a la que tenia abans la vella Sèrbia en relació a Turquia; en una *dependance de fait* protestada periòdicament, que, pel seu origen, no pot motivar situacions *d'autorité légale.*

Si les facultats de la Generalitat són estudiades a través dels fets i documents produïts des del 14 d'abril, la conclusió és la mateixa, perquè el que demostren és precisament la voluntat de Catalunya d'emancipar-se del règim d'absorció sota el qual la mantenia la monarquia.

Tampoc el territori català està sota el Mandat de l'Estat espanyol.

Catalunya, doncs, segons el dret públic, no és un Estat *dependent,* sinó un Estat sobirà, que ha declarat la seva voluntat de federar-se amb l'Estat espanyol, o articular-s'hi a base d'un pacte.

El lligam jurídic que existia entre l'Estat espanyol i Catalunya, era el d'*unió personal* originat pel matrimoni dels reis Ferran i Isabel; en caure la monarquia aquest lligam va desaparèixer, i, jurídicament, Catalunya quedà lliure.

No obstant, si, en virtut de les manifestacions catalanes, la Generalitat és considerada un Estat *federal,* té sobirania. Tots els d'aquesta naturalesa en tenen. L'article 5è. de la Constitució d'Alemanya, diu: *La potestat estatal és exercida, en les qüestions atanyents a l'Imperi pels òrgans de l'Imperi, segons la Constitució de l'Imperi; en les atanyents als Països, pels òrgans dels Països segons la Constitució del País.* L'article 1er. de la Constitució de Suïssa comença així: *Els pobles dels* 22 *cantons sobirans de Suïssa...*

Si és considerada com un Estat *unit* a l'espanyol, té sobirania igualment. Les dues posicions estatals que hi ha avui a Europa més semblants a la de Catalunya, són la d'Irlanda i la d'Islàndia. L'article 2on. de la Constitució irlandesa diu: *Tota potestat pública* (*powers of governe-*

ment) i tota autoritat legislativa, executiva i judicial a Irlanda, dimanen del mateix poble d'Irlanda. L'art. 1er. de l'Estatut d'unió entre Islàndia i Dinamarca comença així: *Dinamarca i Islàndia són dues sobiranies lliures, unides,* etc.

L'article 2on. de l'Estatut de Catalunya diu també: *El poder de Catalunya emana del poble i el representa la Generalitat.*

El sentit d'aquest article, igual als transcrits d'Islàndia, d'Irlanda, i els països federals, és el mateix en què entén la sobirania l'Estat espanyol.

L'article 1 de la nova Constitució espanyola diu: *España es una república... Los poderes de todos sus órganos emanan del pueblo.*

Catalunya, per tant, i en la seva representació la Generalitat, és un Estat amb plena sobirania, que pot tenir l'exercici de les seves facultats estatals més o menys limitades, segons els reconeixements que voluntàriament faci, o segons les obligacions que voluntàriament contregui.

IV

Cap document oficial enumera concretament quines són aquestes facultats estatals de la Generalitat, però en virtut del principi *les limitations de l'independance des Etats ne se présument,* la mateixa falta de concreció demostra que són totes les que, segons el dret públic, integren la sobirania.

L'*Avis consultatif* del T. de J. I. de 5 de setembre de 1931, les descriu amb aquestes paraules: ésser *seul maître de ses décisions aussi bien dans le domaine économique, que, dans le domaine politique, financier ou autre.*

A causa d'aquesta senyoria, mai no hi ha hagut cap Estat que, per a descriure-les, utilitzés altra fórmula que alguna de les expressives d'una totalitat absoluta.

Des del moment, doncs, que Catalunya és un Estat, sigui separat, federat, o unit, s'ha d'entendre que, pel sol fet d'ésser-ho, té totes les facultats inherents a un Estat i, conseqüentment, el seu lliure exercici, en quant no se'l limiti amb convencions o obligacions lliurement acceptades.

No obstant, en el cas present de l'Estat català, per excepció, hi ha un document oficiós, i altre d'oficial, que les fixen, encara que no les enumerin concretament.

L'oficiós és la ja esmentada nota de 17 d'abril, quan fa constar que, en endavant, la representació catalana es denominarà amb *el nom de gloriosa tradició de "Govern de la Generalitat de Catalunya".*

Aquesta declaració es refereix expressament al Govern que Catalunya es va donar mentre es pogué governar a sí mateixa; la qual cosa vol dir que no expressa un nom nou, sense antecedents, sinó ben al contrari, d'un contingut real i definit, que és el de la Generalitat anterior a 1714, quan tenia i exercia totes les facultats que pertoquen a un Estat.

Es un nom que el Govern de la República catalana va adoptar en presència dels ministres representants de l'espanyol, i ni aleshores va fer, ni ha fet després, cap manifestació de la qual es pugui desprendre que distingia entre les facultats de la Generalitat anterior a 1714 i l'actual, o que considerava aquesta de naturalesa diferent d'aquella, ni l'Estat espanyol tampoc.

El document oficial, és el decret del President del Govern provisional de la República espanyola i del seu ministre de la Governació, de 21 d'abril, en el qual dicten normes per al funcionament de les Diputacions provincials espanyoles.

Al territori català n'hi havia quatre, i era necessari que s'hi referís, per la raó elemental de què el decret les havia d'excloure de la seva regulació. Per aquesta causa conté un article que es refereix a Catalunya i diu: *Restaurada la Generalidad al proclamarse la República en Cataluña,* etc.

El verb *restaurar* no equival al de crear, sinó al de reconstituir una cosa abans existent. El Diccionari de l'Acadèmia espanyola de la llengua el defineix dient que és: *renovar o volver a poner una cosa en aquel estado o estimación que antes tenía,* i l'entitat restaurada era un Estat amb totes les facultats que integren la sobirania.

Aquest decret demostra la plenitud de facultats, per altra raó. Quan

un Estat constitueix un organisme nou subaltern, o subjecte a la seva sobirania, la primera cosa que fa, és especificar les seves facultats o, almenys, fixar les normes generals amb les quals hauran d'ésser concretades. Es de necessitat que ho faci, perquè d'altra manera crearia una ficció, o un element anàrquic. Per aquest motiu, quan es va tractar de constituir la Mancomunitat de Catalunya, que era un organisme subaltern de l'Estat espanyol, i sense sobirania, el Govern d'Espanya va promulgar prèviament un decret, de 18 de desembre de 1913, que delimita les seves facultats possibles, dient que no podia ésser-n'hi autoritzada cap sense que prèviament fossin especificades i el Govern les hagués examinat per a *estar seguro de que no hay nada que ni directa ni indirecmente contradiga la legalidad constitucional y administrativa.*

Amb la Generalitat actual ha esdevingut tot el contrari; la República catalana va ésser proclamada i va actuar sense cap d'aquests tràmits previs, i sense cap d'ells l'Estat espanyol va reconèixer la restauració de la Generalitat; és evident, per tant, que la Generalitat no solament té les facultats inherents a la seva categoria estatal, sinó que l'Estat espanyol així ho entén també.

V

Des de la proclamació de les dues Repúbliques, la catalana i l'espanyola, han estat publicats quatre decrets que es refereixen a la Generalitat i són els següents:

Del Govern espanyol, el 21 d'abril de 1931.

De la Generalitat, el 28 d'abril de 1931.

Del Govern espanyol, el 9 de maig de 1931.

De la Generalitat, el 15 de maig de 1931.

Examinant llur text s'arriba a les mateixes conclusions.

Respecte aquests decrets cal tenir en compte, en primer lloc, la forma de relació que desenrotllen entre la Generalitat i el Govern espanyol.

Els dos Governs es varen trobar enfront d'una situació de fet, la creada per l'anterior règim uniestatista espanyol, i amb la necessitat de liquidar-la.

L'haurien pogut liquidar signant una convenció, però no n'han signada cap; la convenció, que és la de la conferència del 17 d'abril, és solament oral. Han seguit, però, el procediment equivalent de realitzar-la promulgant, cada una de les parts, decrets separats que es completen mútuament.

El seu esquema és el següent: En el de 21 d'abril, el Govern espanyol declara reconèixer la restauració de la Generalitat; en el del 28 d'abril, la Generalitat estatueix els preceptes encaminats a formular l'Estatut de relació amb l'Estat espanyol, i el règim interí de govern interior de Catalunya; en el de 9 de maig, el Govern espanyol accepta les seves disposicions en el que li pertoca, que és el que atany a l'Estatut de relació, i hi formula esmenes o modificacions, que posa com a condició per la seva part, per a acceptar-les; i en el darrer, de 15 de maig, la Generalitat les accepta per la seva i les encaixa en les seves disposicions anteriors.

El procediment és inconcebible entre un Estat i un organisme integrant la seva estructura i, per tant, subaltern; per exemple, entre un Estat i una Diputació provincial, o entre un Estat i quatre Diputacions unides, o l'òrgan que les substitueix. Entre elles no hi pot haver més relació que la de l'Estat ordenar, i l'òrgan subaltern complir, és a dir, una relació jurídicament inversa a aquesta, que és la que fou emprada amb la Mancomunitat.

La manera de legislar per decrets coincidents, és usual, en canvi, en les relacions entre Estats, sobretot durant els períodes d'interinitat de relació i preparació de convenis, o de ruptura de relacions. Els exemples del primer cas són freqüentíssims. Per regla general la preparació dels Tractats de comerç, i de convenis aranzelaris, és feta d'aquesta manera. Del cas segon, n'hi ha, a Europa, un exemple clàssic, en la relació mantinguda entre l'Estat italià i la Santa Seu, des de la constitució de la unitat italiana al Tractat de Laterà. L'organització estatal italiana del servei castrense durant aquest període, és feta d'aquesta manera.

En el que es refereix a la part dispositiva dels decrets, del seu contingut resulta el següent:

El primer, de 21 d'abril (esp.), reconeix la personalitat catalana; el segon, de 28 d'igual mes (cat.), estructura la Generalitat i l'exercici de les seves facultats amb la *màxima harmonia amb el Govern provisional de la República* i perquè *ni la vida civil quedi interrompuda ni desatesos els serveis públics* a Catalunya; el tercer, de 9 de maig (esp.), és promulgat per a *mantener la cordialidad que viene afirmándose en sus relaciones como Poder central con la Generalidad de Cataluña*, i diu que les seves disposicions *en relación con el Decreto aprobado por aquélla en 28 de abril último* en res afecten, *en modo alguno tocan y afectan las disposiciones de este Decreto, en la parte que corresponde a la vida interna de la misma Generalidad;* i el darrer, de 19 del propi mes (cat.), dóna *una redacció definitiva* al seu altre anterior, per a fer-hi constar *algunes disposicions aclaratòries d'aquell primer document, que han estat adoptades de conformitat amb la representació d'aquesta Generalitat, i amb el seu consentiment complet.*

L'afirmació no pot ésser més expressiva. Malgrat el caràcter de coordinació d'aquests decrets, i malgrat ésser de facultat indiscutible de l'Estat espanyol posar condicions, o introduir modificacions en els termes de la relació, la Generalitat no vol que regeixin en territori català sense la sanció prèvia de la seva expressa voluntat, és a dir, de la seva sobirania, i publica un decret que té aquesta finalitat única.

Són decrets, per tant, els textos dels quals demostrarien les conclusions anteriors, encara que no repetissin reiteradament, i expressament, que cada un dels Governs obra sense immiscuir-se en les regulacions que són de facultat de l'altre.

Un esperit crític meticulós trobaria en alguns dels seus articles expressions poc adequades. A vegades, el Govern espanyol és designat amb el nom de *Poder central* que, gramaticalment, no expressa cap idea de diferenciació de personalitat, sinó de coordinació dels membres d'una

sola, i el quart empra la paraula *document* per a referir-se a un decret.

L'article únic d'aquest mateix decret quart, en el qual apareix dita paraula, fa impossible cap interpretació pejorativa, perquè en altre lloc expressament el denomina *decret*, i com a tal l'identifica.

En quant al nom *Poder Central* té una interpretació que demostra el contrari. S'ha d'establir la relació amb un Estat unitari, que té un òrgan suprem de govern, en el qual són centralitzats tots els seus poders, i òrgans subalterns dependents d'ell, i els decrets parlen precisament d'aquest Poder Central perquè, entre tots ells, només aquest té capacitat per acceptar-la, condicionar-la o rebutjar-la.

No és, però, necessari endinsar-se en interpretacions per a dir què s'entén amb el nom de Poder Central en aquests decrets, perquè l'article primer del de 9 de maig, que és precisament del Govern espanyol, fa impossible l'interpretar-lo en sentit de poder que ordena l'estructuració d'altre subaltern. La impossibilitat ve de què aquest article està dedicat a reconèixer a la Generalitat funcions que són impossibles en organismes sense sobirania, com són, per exemple, les necessàries *para organizar, y en su caso modificar, como mejor apreciare la Generalidad, la estructura de su peculiar Gobierno.*

Cal notar, encara, una altra particularitat que demostra, d'una manera incontrovertible, la categoria d'Estat de la Generalitat, i la voluntat catalana de mantenir-li l'exercici de les seves funcions de sobirania.

El decret del Govern espanyol de 9 de maig, diu, amb referència al de 28 d'abril de la Generalitat, que en res afecta al que d'ell es refereix a la *vida interna* catalana, i afegeix que, en allò que atany a les relacions de la Generalitat amb l'Estat espanyol, han d'ésser considerats *como un proyecto los artículos del mencionado decreto de abril que con tal problema de deslinde y coordinación se relacionan.*

Aquesta afirmació en res afecta a la posició de reconeixement d'Estat català en favor de la Generalitat en què s'ha mantingut sempre l'espanyol, perquè jurídicament no es pot qualificar d'inexacte. Els preceptes que regulen una relació entre dues personalitats, no són ferms fins que les dues els han acceptat, i, per tant, cap impropietat hi ha en què la que els ha d'acceptar digui que fins que tinguin l'acceptació de les dues parts, han d'ésser considerats un projecte. Ho són en realitat, malgrat la promulga-

ció de qui els ha proposat, perquè per a tenir l'efectivitat que els correspon, que és lligar l'altre, els manca l'acceptació de l'altre.

No obstant, podien donar pretext per a una interpretació forçada, sobretot relacionant la frase amb els mots *Poder Central* de poques ratlles abans, i segurament per a sortir-ne al pas, i, amb tota evidència, per a declarar una vegada més la sobirania de la Generalitat, el seu següent decret de 19 de maig, que té per objectiu acoblar aquests dos, consigna la en certa manera innecessària frase, que diu que *continuarà citant-se i acatant-se com a tal decret de* 28 *d'abril de* 1931. És a dir, en declara la vigència per sobre el decret posterior del Govern espanyol. Aquest, tot i el temps transcorregut d'ençà que fou promulgat, no ha protestat de l'afirmació, ni l'ha desvirtuat en cap disposició nova.

Els decrets, doncs, tant els d'un Govern com els de l'altre, estan redactats a base de reconèixer el caràcter i les facultats d'Estat a la Generalitat.

VI

D'aquests antecedents se'n desprèn clarament que les lleis, i, en general, disposicions de l'Estat espanyol, pel sol fet d'ésser promulgades per ell, no estan vigents a Catalunya.

Des del moment de la proclamació de la República catalana, les disposicions espanyoles són actes unilaterals d'un Estat que no és el català, i mai el dret ha admès que els actes unilaterals d'un obliguin a l'altre per la sola raó que aquest els realitzi. Cap Estat ho ha tolerat mai.

Els paràgrafs ja transcrits dels decrets de la Generalitat, demostren que tampoc ho ha tolerat la Generalitat. Són suficients per a comprovar-ho, l'article únic del seu decret de 15 de maig, que estatueix expressament que *continuarà citant-se i acatant-se com a tal decret* el seu anterior *de* 28 *d'abril*, malgrat haver-hi posat condicions o fet esmenes el Govern espanyol; i el proemi que l'encapçala, en dir que aquestes *han estat adoptades de conformitat amb la representació d'aquesta Generalitat i amb el seu consentiment complet.*

En el cas present, la no vigència prové encara d'una altra causa, i és que la Generalitat i el Govern espanyol han convingut, per mutual acord, és a dir, per pacte, una aplicació interina. Aquesta aplicació és la regulada pels decrets coordinats. Des del moment en què existeix un acord en virtut del qual els dos Governs convenen una aplicació circumstancial de les lleis espanyoles a Catalunya, aquestes lleis, o disposicions, jurídicament no n'hi poden tenir d'altre. Sols poden ésser aplicades en els termes convinguts per mitjà dels decrets.

Aquesta aplicació té una causa, un abast, un caràcter, i un terme de durada, prefixats en els seus textos.

La causa és que, malgrat la proclamació de les dues Repúbliques, i les seves conseqüències, *ni la vida civil pot ésser interrompuda ni desatesos els serveis públics* (decret de la Generalitat de 28 d'abril); l'abast s'estén a tot el que no queda de competència exclusiva de la Generalitat segons l'article 5è. del mateix que diu: *El Govern de la Generalitat resoldrà per decret totes les qüestions d'interès per a Catalunya que en l'actual període d'interinitat no estiguin especialment reservades al Govern provisional de la República;* el caràcter és el d'aplicació interina, o, segons el llenguatge del decret espanyol, *provisional;* i el terme és la vigència de l'Estatut.

De les disposicions vigents de Catalunya, amb vigència paccionada, en resulta, per tant que les lleis espanyoles només poden tenir-hi una aplicació circumstancial que finirà en el moment en què sigui jurídicament aplicable l'Estatut. Es a dir, una vigència per endavant declarada interina i caducada.

L'existència dels mateixos decrets fa que la Generalitat no tingui potestat ni per a impedir-la ni per a ampliar-la, o modificar-li el caràcter, ni l'Estat espanyol tampoc; i la raó, que salta a la vista, és la naturalesa paccionada de l'aplicació.

Encara, doncs, que els homes que encarnen la Generalitat, per deixament, mala intel·ligència, interès polític, o altres causes, s'haguessin avingut a què fossin considerades vigents a Catalunya lleis espanyoles que se-

gons els decrets no ho resultessin, no per això hi serien aplicables més que d'una manera interina, i per un terme prefixat, perquè no tenen facultats, per imposar una aplicació diferent.

Perquè les disposicions espanyoles assolissin vigència efectiva en territori català, seria necessari que la Generalitat la convingués amb l'Estat espanyol, després d'haver estat expressament autoritzada per a fer el conveni per unes Corts constituents catalanes, i és evident que el fet no s'ha produït ni s'ha pogut produir.

Aquest règim provisional o interí no és cap novetat a Catalunya perquè des de l'11 de setembre de 1714 al 16 de gener de 1716 en què Felip V va promulgar el decret de Nova Planta, en va viure un de semblant. Felip V també es va trobar amb una situació representada per la vigència de les lleis votades per les Corts catalanes, i els serveis públics realitzats pels òrgans catalans de govern; també es va veure impossibilitat de substituir sobtadament aquest estat de coses, i va continuar admetent l'aplicació de aquelles lleis i serveis, però d'una manera interina, fins que els anés substituint per altres, emanades de la seva voluntat, i organitzats per ell.

Tampoc representa cap novetat a Europa perquè, després de la guerra se'n produïren bon nombre, i encara n'hi ha de subsistents: així, per exemple, el convingut entre Alemanya i Polònia amb relació a l'Alta Silèsia, i entre Dantzig, Polònia i Alemanya amb relació al territori de Dantzig. No sols n'existeixen, sinó que han motivat diferències d'interpretació, i, conseqüentment, peticions al T. de J. I. de La Haia, de què les solucioni donant-hi el seu parer.

Un dels dictàmens motivats per aquesta causa, el de 26 d'agost de 1930, amb motiu d'una discrepància sorgida entre Polònia i Dantzig, en interpretar el que els afecta, posa de manifest les posicions respectives de l'Estat espanyol i Catalunya des d'aquest punt de vista.

Diu *La Ville libre* (Dantzig) *a le droit de s'occuper de ses propres intérêts, et de veiller à ce que rien ne soit fait qui leur porte préjudice. La Pologne a le droit de veiller à ses propres intérêts, et de réfuser de prendre toute mesure qui le serait contraire;* i afegeix, referint-se a relacions

exteriors, perquè la discrepància era en la interpretació d'un article en el qual Dantzig les confia a Polònia: *Il en résulte que pour ce qui est des rélations extérieures de Dantzig, ni la Pologne, ni la Ville libre ne sont complétement maîtreses de la situation.* No en són, perquè els ho impedeix el pacte o règim convingut, com ho impedeix a l'Estat espanyol i a la Generalitat.

En conseqüència, les lleis i, en general, disposicions espanyoles tenen avui, a Catalunya, una aplicació merament interina, en els termes dels decrets, fins el moment de tenir vigència jurídica l'Estatut. Aleshores tindran la que resulti de l'Estatut.

VII

Durant aquest període d'interinitat, les Corts constituents espanyoles han promulgat una Constitució amb intervenció de Diputats del territori català, elegits segons les lleis espanyoles, que hi han collaborat i l'han votada.

Aquest fet no desvirtua res del que queda dit, ni demostra que aquesta Constitució tingui altra vigència a Catalunya que l'aplicació interina, i de terme prefixat, de les altres lleis espanyoles.

No val la pena d'entretenir-se a demostrar que pel fet de tractar-se precisament d'una Constitució, l'aplicació pot ésser diferent, perquè si aquesta circumstància pot influir en la vigència, és en sentit contrari.

La Constitució és la llei fonamental d'un territori, la que serveix de base i punt de partida de totes les seves altres, i que fixa les normes per a estructurar tots els seus poders, organismes i serveis; la seva finalitat cab-

dal és regular, en el més alt i intens sentit de la paraula, la vida interior del país, i la regulació de la vida interior de Catalunya és funció exclusiva del Govern català, és a dir, de la Generalitat.

Sotmès l'Estatut a les Corts constituents, Catalunya podrà regular lliurement, per ella mateixa i dintre les normes fonamentals que resultin establertes, la seva vida interior per decisió sobirana del sufragi universal. Aquestes paraules del decret de la Generalitat de 28 d'abril són, en aquest sentit, prou clares; atany al poble català regular la vida interna de Catalunya per acords adoptats exercint la seva sobirania i sense altres restriccions que les que resultin de l'Estatut. El mateix diu el Govern espanyol; el seu decret de 9 de maig comença d'aquesta manera, que, de passada, recorda una vegada més, el seu caràcter paccionat: *Consecuente el Gobierno provisional de la República con los acuerdos que precedieron al movimiento implantador de aquélla, y deseoso de mantener la cordialidad que viene afirmándose en sus relaciones como Poder central con la Generalidad de Cataluña, ha distinguido clara y precisament según recientes manifestaciones, en relación con el decreto aprobado por aquélla en 28 de abril último, la parte que corresponde a la vida interna de la Generalidad y a la que en modo alguno tocan ni afectan las disposiciones de este decreto, y aquella otra de relaciones con el mismo Gobierno en la República, etc.*

Si, doncs, la regulació de la vida interior de Catalunya correspon al poble català, és absurd suposar que la regula una Constitució que no és obra de la sobirania catalana, sinó de l'espanyola.

La sobirania catalana és la que el Govern espanyol va exigir que votés l'Estatut per a considerar-lo expressió de la voluntat de Catalunya; és a dir, la que segons el seu decret de 9 de maig, es va haver d'expressar en el *referéndum de Cataluña;* és la dels ciutadans del territori català, i solament d'aquest territori, i aquesta sobirania no ha sancionat la Constitució.

La raó bàsica, no obstant, de què no pugui estar vigent a Catalunya, més que en els termes que derivin de l'Estatut, no és encara aquesta, sinó la comuna a totes les disposicions emanades dels òrgans de l'Estat espanyol, i que l'esmentada Constitució és una d'elles.

Que el fet d'haver-la votat diputats elegits pel territori català per a les Corts Constituents espanyoles, no li dóna vigència, ho demostra la necessitat de la seva intervenció.

Des del moment d'ésser proclamada la República catalana, els seus representants han expressat repetidament la voluntat de conviure amb l'Estat espanyol; han obrat sempre de manera encaminada a estructurar la convivència i, sobretot, el poble català, ha votat per sufragi directe, un Estatut que confia l'exercici de nombre de funcions seves a l'Estat espanyol.

Partint d'aquests fets, l'interès català en els acords espanyols és innegable, com ho és el d'Espanya en la manera de regir la seva vida Catalunya. Per aquesta causa, l'Estatut conté alguns articles, per exemple, els 29, 30, 31, etc., que es refereixen al règim interior català.

A més, des del moment en què són Diputats que han d'actuar en un organisme espanyol, necessàriament han d'ésser elegits segons la llei espanyola, perquè és l'única que pot garantir l'autenticitat de l'elecció, a l'Estat dins el Parlament del qual han d'actuar.

D'altra part, és evident que l'elecció d'aquests Diputats, encara que hagin estat elegits segons la llei espanyola, per actuar en les Corts constituents espanyoles, té una finalitat distinta de la dels altres que les integren; ho demostra l'existència de l'Estatut i el caràcter del plebiscit que el va votar. Hi ha gran nombre de qüestions en les quals la posició dels Diputats d'Andalusia, per exemple, o de Castella la Nova, és diferent dels de Catalunya.

De sobrepuig, és evident també, que la situació jurídica del territori català que els ha elegit, és diferent dels de l'Estat espanyol; els fets i els decrets repetidament esmentats ho diuen prou.

Si l'elecció, doncs, té una finalitat diferent, i la posició jurídica del territori que els ha elegit és diferent, també ho és l'abast del seu vot parlamentari.

La conseqüència és tan indiscutible, que a tots els parlaments d'Europa en els quals hi intervenen Diputats en aquestes condicions, és admesa i reconeguda sense discussió. Els Diputats que s'hi troben, tenen el dret igual als que no hi estan, d'intervenir en totes les qüestions que es plantegen al Parlament, i de votar tots els acords i lleis que hi siguin proposats, àdhuc la llei fonamental de la Constitució, i de votar-los sense cap

mena de diferència, però amb el seu vot no n'imposen la vigència al territori que els ha elegit, si, jurídicament, la llei votada no n'hi pot tenir.

Així, al Parlament francès hi ha Diputats del territori alsacià que voten lleis que no poden estar vigents a Alsàcia, per impedir-ho altres acords o lleis anteriors; per exemple, les que farien impossible d'aplicar el Concordat francès amb la Santa Seu, derogat per a tot França, i vigent encara a Alsàcia; i al Parlament anglès, els Diputats d'Escòcia voten lleis que no hi poden estar vigents, perquè Escòcia, en algunes matèries, té règim especial.

El territori rutè del sud dels Càrpats, es va unir al de Txecoslovàquia, segons decisió en virtut de la qual les seves lleis no hi regeixen en nombre de matèries, i la Constitució de Txecoslovàquia ho preveu, i ho soluciona d'igual manera. El seu article 3, paràgraf 5è, diu així, segons el seu text oficiós francès: *Le territoire des Ruthens sudcarpathiques est représenté à l'Assemblee nationale de la République Tchecoeslovaque par un nombre équitable de deputés—sénateurs—conformement aux Reglements d'elections repectivament en vigueur à Tchecoeslovaquie.* Aquests Diputats i Senadors, voten al Congrés, i al Senat, com els dels altres territoris i, no obstant, les lleis votades no estan vigents en el que els ha elegit, quan el règim rutè no ho permet.

El mateix s'ha fet sempre a Espanya. Fins a la pèrdua de les colònies, els Diputats per Cuba votaven lleis que no havien d'ésser vigents a Cuba, i abans, i després, els diputats per les Bascongades n'hi han votat d'altres que no ho podien ésser en el seu territori, per impedir-ho el seu règim econòmic especial.

El mateix ha succeït amb relació als Diputats catalans des de la implantació del règim constitucional a Espanya, quan les Corts han votat lleis atanyents al dret civil que no és vigent a Catalunya.

Així, per exemple, per a no citar-ne més que un sol: a la sessió del Congrés dels Diputats de 13 de juny de 1885, el senyor Duran i Bas, Diputat pel territori català, en discutir-se la llei de Bases del Codi Civil espanyol, deia: *Creo también que desde el instante en que el Sr. López Puigcerver dice respecto de la cita relativa a las legítimas que la base está perfectamente clara, no puede sostenerse que adolece del defecto de vaguedad.* La base a la qual es refereix, diu: *El haber hereditario se distribuirá en tres partes iguales: una, que constituirá la legítima de los hijos,* etc.; és a dir, es refereix únicament a disposicions que no havien d'estar vigents a Catalunya, i no hi han estat mai, tot i haver-les discutit i votat els Diputats catalans.

El mateix esdevé quan els Diputats actuen en el Parlament d'un Estat que no és el seu, que és precisament el cas dels catalans.

Un sol exemple bastarà per a demostrar-ho. El *Governement of Ireland Act,* que serveix d'Estatut de relació entre Irlanda i la Gran Bretanya, en el seu article 19 estatueix que el territori irlandès elegirà 46 Diputats per al Parlament anglès, i les lleis que aquest Parlament vota, no estan vigents a l'Estat lliure, si segons l'Act o Estatut d'Irlanda no hi han d'estar.

La circumstància, doncs, de què diputats del territori català, elegits segons la llei espanyola, hagin votat la Constitució i altres lleis i acords espanyols, no vol dir que estiguin vigents a Catalunya.

VIII

L'Estatut es refereix dues vegades a la Constitució espanyola. A l'article 6, diu: *El poble exercirà el seu poder per mitjà dels organismes polítics de la Generalitat, d'acord amb aquest Estatut, i amb la Constitució de la República espanyola.*

El 8 diu: *Els drets individuals dels ciutadans seran almenys els que fixarà la Constitució de la República espanyola.*

Si les Corts constituents espanyoles accepten l'Estatut íntegrament, i, per tant, a causa de la seva acceptació té vigència jurídica, des del moment en què la tingui, la Generalitat estarà obligada a estructurar Catalunya i a regir-la, d'acord amb l'Estatut i amb la Constitució, la qual cosa no vol dir que la Constitució espanyola estigui vigent a Catalunya, i amb

ella les seves lleis complementàries, i, en general, les decisions de l'Estat espanyol, sinó únicament que a Catalunya han d'ésser-hi aplicats aquells articles de la Constitució que no contradiguin els de l'Estatut, i en quant aquest article 6è. obligui a aplicar-los. Per exemple, els que es refereixen a l'elecció de diputats per a les Corts espanyoles, i els que regulen les funcions que segons l'Estatut queden reservades als poders de l'Estat espanyol.

Dita Constitució no estarà vigent en la seva totalitat, i com a Constitució espanyola, prescindint de les raons ja esmentades, perquè l'acceptar un Estat, lleis o disposicions d'un altre, representa una minva de la seva llibertat, i és principi elemental de dret, que les restriccions han d'ésser interpretades en sentit restrictiu, és a dir, de manera favorable a la llibertat.

En aquest cas, no obstant, hi ha, de sobrepuig, una altra raó que demostra la no vigència, i és que si la tingués, encara que fos a través de l'Estatut, l'Estat espanyol tindria a la seva mà tota la regulació de la vida interior de Catalunya, cosa que és contrària a les facultats de la Generalitat i al pacte convingut. L'Estat espanyol podria capgirar la vida interior de Catalunya, per si sol, amb sols que reformés la Constitució espanyola, cosa que Catalunya no podria impedir, perquè no té, ni la possibilitat, ni el dret, d'impedir-li.

En conseqüència, encara que la Generalitat, en ésser acceptat l'Estatut quedi obligada a aplicar alguns dels seus articles actuals, ni la Constitució, ni les seves lleis complementàries, ni els acords i disposicions derivades, estaran vigents en territori català.

El paràgraf II en l'art. I, el 6.è, el 8è. i la resta dels que invoquen disposicions espanyoles, demostren igualment que dita Constitució no estarà vigent en territori català com a Constitució, en tota la seva integritat, i amb els complements i acords que en vagin derivant, perquè en cas afirmatiu, serien articles sobrers. Si l'esmentada Constitució i lleis estan totalment vigents, és una inutilitat, i un contrasentit, que l'Estatut els en vulgui fer en determinats casos concrets. Cal recordar els principi de Dret que diu *inclusio unius, exclusio alterius.*

En el supòsit de la vigència, esdevindria inútil tot l'Estatut, perquè cada un dels seus preceptes quedaria supeditat a una llei que els podria

desvirtuar o anullar, contra la voluntat catalana. L'Estatut perdria el caràcter de llei de relació i, en conseqüència, la posició de Catalunya quedaria anullada. Catalunya retornaria a la que Felip V li va imposar per la violència, i la monarquia va mantenir mentre subsistí.

L'article 94 de la Constitució de Dinamarca, que hi fou afegit quan va aprovar l'Estatut de relació amb Islàndia, ensenya quina serà la vigència del text constitucional espanyol al territori català. No diu que en virtut de la unió amb Islàndia regirà a Islàndia la Constitució danesa, sinó: *En virtut de la llei d'unió entre Dinamarca i Islàndia, els ciutadans islandesos fruiran dels drets esmentats als articles* 17, 30, 31, 34 *i* 35, *per als de Dinamarca.* És una vigència circumscrita a articles concrets.

La sentència del T. de J. I., de 7 de setembre, ja esmentada, explica el fonament jurídic d'aquesta limitació de vigència en els següents termes:

La limitation primordiale qu'impose le droit international à l'Etat, est celle d'exclure—sauf l'existence d'une règle permissive contraire—tout exercice de sa puissance sur le territoire d'un autre Etat. Dans ce sens, la jurisdiction est certainement territorial; elle ne pourrait être exercée hors du territoire, sinon en vertu d'une règle permissive découlant du droit international coutumier ou d'une convention.

D'aquesta sentència, o millor dit, del principi elemental de dret que aplica, en deriva que si l'Estatut no és acceptat per les Corts Constituents espanyoles, o és en forma distinta de la que va votar el *referendum de Cataluña,* ni tan sols aquests articles de la Constitució hi regiran.

No hi poden estar vigents, perquè un Estat no té jurisdicció en territori d'altre, més que en virtut d'alguna regla de dret internacional consuetudinari, que n'autoritzi la vigència, o en virtut d'un conveni. De regla internacional consuetudinària aplicable al cas, no n'hi ha cap, i, en canvi, n'existeixen una sèrie que estatueixen el contrari; exemple, les esmentades en els paràgrafs anteriors; de conveni tampoc n'existiria cap, perquè l'únic projectat, l'Estatut, hauria estat rebutjat per les Corts espanyoles, o acceptat per elles en forma que, amb relació a Catalunya, jurídicament equival a un rebuig.

Si dites Corts accepten l'Estatut modificant el text aprovat pel plebiscit, Catalunya es trobarà en el mateix cas de l'home que proposa un

conveni i la part a la qual fa la proposta no li accepta; és a dir, deslligada del compromís de l'oferta.

En aquest cas, si el Govern espanyol el vol aplicar, ho haurà de fer contra l'acord de la voluntat catalana, manifestada en el plebiscit, i per tant, imposant una aplicació antijurídica. És a dir, retornant al règim monàrquic d'imposicions unilaterals. Jurídicament, tant és un acte unilateral de violència, la imposició d'una llei per la força de les armes, com per l'acord de les Corts d'un altre Estat que disposa de mitjans coercitius per a imposar-lo.

En el supòsit que es produeixi l'eventualitat de què l'Estat espanyol l'accepti modificant el text votat pel plebiscit, la Generalitat, a causa, precisament, de l'existència del plebiscit, no té facultats per a acceptar les modificacions. Perquè en tingués, hauria estat necessari que el poble, en votar, li hagués votat conjuntament, una autorització per a fer-ho; i és evident que aquesta autorització no existeix; ni va ésser sol·licitada, ni atorgada.

En canvi, l'art. 22 del decret de 15 de maig fixa concretament les facultats de l'actual Assemblea, o Diputació provisional de la Generalitat, i, entre elles, no hi ha la de contradir, o anul·lar acceptant modificacions, la voluntat del poble català manifestada legalment en el plebiscit.

La Generalitat es veurà, doncs, forçada a convocar-ne un de nou, igual a l'anterior, que digui si s'avé o no, a les modificacions; i si la Generalitat creu que les circumstàncies no l'aconsellen, o en resum, per les causes que fossin, en prescindís i apliqués l'Estatut modificat, l'aplicació, fins i tot fent-la a través de la seva acceptació expressa, no lligaria les Corts constituents catalanes. No les lligaria per una raó elemental que expressa de manera ben clara l'article segon del mateix Estatut, quan diu: *El poder de Catalunya emana del poble, i el representa la Generalitat*. Els acords del representant, no obliguen al representat quan aquest ha manifestat de manera fefaent que vol el contrari del que el representant accepta.

Si la sobirania catalana resideix en el poble català, i aquest, amb el plebiscit, ha volgut un Estatut, el seu representant, la Generalitat, no té facultats per a imposar-n'hi un altre, i si ho fa, les Constituents catalanes són lliures de ratificar el que la Generalitat hagi acceptat, o de rebutjar-ho.

Aleshores, la Constitució, i lleis i acords espanyols, tindran, a Catalunya, la vigència que les Corts catalanes decideixin, i no altra.

L'estat de coses a Catalunya, retornarà exactament al que tingueren el 14 d'abril; el poble català podrà lliurement acceptar tota la Constitució espanyola, i, si vol, tots els acords, lleis i disposicions espanyoles, o no acceptar-los totalment o parcialment; i, encara que acordi acceptar-los sense reserva ni esmena, continuarà mantenint íntegrament la seva sobirania.

El T. de J. I. resol aquesta qüestió en el mateix sentit, en la seva sentència de 17 d'agost de 1923, quan, aplicant un principi elemental de dret públic, diu: *La cour se réfuse à voir dans la conclusion d'un traité par lequel un Estat s'engage à faire, ou à ne pas faire, quelque chose, un abandon de sa souveraineté. Sans doute toute convention engendrant une obligation de ce genre, apporte une restriction à l'exercice des droits souverains de l'Etat, en ce sens qu'elle imprime à cet exercice une direction determinée. Mais la faculté de contracter des engagements internationaux est précisement un attribut de la souveraineté de l'Etat.*

En resum, doncs, si l'Estatut és acceptat per l'Estat espanyol en tota la seva integritat, Catalunya està obligada a aplicar aquells articles de la Constitució espanyola que siguin compatibles amb els de l'Estatut, en la seva redacció actual, i no en altra, i en sentit favorable a la seva llibertat.

La resta dels articles, les lleis complementàries i, en general, les disposicions espanyoles de qualsevulla mena que siguin, ni en aquest cas, ni en el de què l'Estatut sigui acceptat, però no com el va aprovar el plebiscit català, no hi estaran vigents, mentre expressament no els hi declarin els òrgans de Govern de Catalunya dintre de la seva competència, és a dir, en primer lloc, un plebiscit o unes Corts constituents catalanes, i després, uns acords del Govern de la Generalitat aplicant el del plebiscit o el de les Corts.

Barcelona, 12 de febrer de 1932.